

Czy nasze działanie ma sens? Smog a zmiana klimatu

1

Obejrzyj/cie krótki film „My jesteśmy zmianą”: <https://tiny.pl/9cnmd> (4:04). Mówi on o tym, że zmiana klimatu to jedno z najpoważniejszych współczesnych wyzwań globalnych i wymaga wspólnego zaangażowania wszystkich ludzi oraz podjęcia mądrych działań. Przed rozpoczęciem aktywności warto jednak włączyć **krytyczne myślenie** i sprawdzić, czy rzeczywiście przyniesie ona pozytywną zmianę.

2

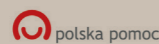
Jednym z częstych błędów myślowych jest traktowanie zjawiska smogu jako jednego ze skutków zmiany klimatu. Tymczasem aby skutecznie przeciwdziałać obu tym wyzwaniom, musimy wiedzieć, jakie są pomiędzy nimi różnice.

Smog i zmiana klimatu to dwa odrębne zjawiska, choć mają kilka punktów wspólnych. Oba wiążą się z emisjami, ale... nieco innych substancji. **Przyczyną powstawania smogu jest niska emisja**, czyli emisja pyłów i zanieczyszczeń oraz szkodliwych gazów (m.in. dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, ozonu) na małej wysokości (do 40 m) biorąca się z transportu i palenia w starych kotłach węglowych, tzw. kopciuchach. Smog występuje lokalnie i jest przeważnie krótkotrwały. Jednego dnia może wystąpić, drugiego już nie, w zależności od tego, ile osób wybierze samochód i co ludzie wrzucą do pieca. **W zmianie klimatu najważniejszą rolę odgrywają emisje dwutlenku węgla, metanu i podtlenku azotu** z transportu, hodowli zwierząt, rolnictwa i produkcji dóbr. Jest to zjawisko globalne, jedno z największych wyzwań stojących przed ludzkością, które nie zniknie w jeden dzień. Ograniczenie transportu jest niezwykle ważne dla obu wyzwań, ale czyste powietrze nie oznacza, że poradziłeś sobie z katastrofą klimatyczną. Aby zadbać o klimat, musimy zrezygnować z paliw kopalnych oraz zmienić nasze nawyki.

Materiał powstał w ramach projektu „Razem dla klimatu. Krytyczne myślenie dla świadomych klimatycznie społeczności”, który jest częścią programu „iPlanetAll – Razem dla klimatu” realizowanego przez Fundację Centrum Edukacji Obywatelskiej.

Program „iPlanetAll – Razem dla klimatu” jest finansowany ze środków Unii Europejskiej i współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. Treść materiału wyraża wyłącznie poglądy autorów, autork i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Unii Europejskiej.

Materiał jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej. Utwór powstał w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej realizowanej za pośrednictwem MSZ RP w roku 2021. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i posiadaczach praw.

www.globelna.ceo.org.pl | www.gov.pl/web/polskapomoc

3

Podsumuj/cie informacje o tych dwóch zjawiskach, uzupełniając tabelkę.

	smog	zmiana klimatu
jakie czynniki je powodują?		
zjawisko lokalne czy globalne?		
zjawisko chwilowe czy długotrwałe?		
jakie są jego skutki?		
jaka jest wspólna przyczyna obu tych zjawisk?		

4

Skup/cie się nad mądrymi działaniami chroniącymi klimat. Przyjrzyj/cie się różnym obszarom działań na poniższym schemacie, przeczytaj/cie przykłady i dopisz/cie lub dorysuj/cie własne. Mogą to być zmiany indywidualne bądź do wprowadzenia w Waszej szkole. Zanim zapiszesz/ecie pomysł, zastanów/cie się i przedyskutuj/cie z grupą lub całą klasą, czy takie działanie ma sens.

Czy wiesz, że...

...każde nasze działanie w sieci generuje cyfrowy ślad węglowy? Sprawdź, jak go zmniejszyć: <https://bit.ly/ZmniejszŚladCyfrowy>

Czy wiesz, że...

...drzewa są naszymi sprzymierzeńcami? Pochłaniają CO₂, zapewniają cień w gorące lata, jak również pozytywnie wpływają na nasze zdrowie psychiczne.

Czy wiesz, że...

...według szacunków dla Polski z 2017 roku roczna emisja gazów cieplarnianych pochodząca z marnowanej żywności to aż 16,6 miliona ton ekwiwalentu CO₂?

Chcesz sprawdzić, jakim typem światozmieniacza jesteś? Wejdź na stronę: <https://bit.ly/SwiatozmieniaczQuiz>, zrób prosty quiz i przekonaj się, co jest Twoją mocną stroną. Sprawdź, kto w klasie widzi świat podobnie jak Ty!

* quiz jest dostępny w języku angielskim